

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/3/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118209345
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Har Tzvi
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:7118209345.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Elišky Har Tzvi a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Moniky Tobiašovej v právnej veci navrhovateľky: W. M., T. X.X.XXXX, H. C. Č. XX, Y., v konaní zastúpenej JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom Štúrova 20, Košice, proti povinnému: S. V. I. H. C., T. X.X.XXXX, H. H. X. XX, C., v konaní zastúpený JUDr. Martou Šuvadovou, advokátkou Advokátskej kancelárie JUDr. Miroslav Katunský, JUDr. Milan Kuzma a spol. so sídlom Floriánska 16, Košice, v konaní o určenie manželského výživného, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Mestského súdu Košice č.k. 11Pc/44/2018-590 zo dňa 02.09.2024, takto

rozhodol:

I. Povinný z platenia výživného je povinný prispievať na výživu navrhovateľky sumou 250 eur mesačne od 15.8.2018 do 7.4.2022.

II. Dlžné výživné za obdobie od 15.8.2018 do 7.4.2022 vo výške 525,40 Eur je povinný z platenia výživného povinný uhradiť navrhovateľke v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Predmetom konania je návrh navrhovateľky na určenie manželského výživného vo výške 250 Eur mesačne za obdobie od 15.8.2018 do 7.4.2022.

2. Mestský súd Košice v poradí druhým rozsudkom (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol cit.:

„I. Žalobu zamietla.

II. Žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznáva.“

3. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom č.k. 11Pc/44/2018-285 zo dňa 4.5.2021 zaviazal povinného z výživného prispievať na výživu navrhovateľky sumou vo výške 250 EUR mesačne od 15.8.2018 do budúcnosti vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky. Zároveň zaviazal povinného zaplatiť dlžné výživné za obdobie od 15.8.2018 do 30.4.2021 vo výške 8.137,70 EUR do 30 dní od právoplatnosti rozsudku k rukám navrhovateľky. V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky zamietol.

4. Na základe odvolania podaného povinným z výživného Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 7Co/8/2021-382 zo dňa 26.1.2022 zrušil rozsudok v napadnutých výrokoch o určenie manželského výživného, o dlžnom výživnom a o trovách konania vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie, že sa vôbec nezaoberal

súlalom priznaného manželského výživného s dobrými mravmi za situácie, že manžel v konaní po celý čas namietal nárok navrhovateľky práve pre jeho rozpor s dobrými mravmi. Zároveň súdu prvej inštancie vytkol, že súd sa nezaoberal dôkazmi uvedenými v rozvodovom spise, vedenom pod sp. zn. 21P/70/2018 v kontexte s tvrdeniami povinného o špekulatívnom procesnom správaní sa navrhovateľky počas konania o rozvod manželstva, keď zmarila štyri znalecké dokazovania v snahe umelo predĺžiť konanie o určenie manželského výživného a tvrdení o tom, že navrhovateľka účelovo vybavila maloletej S. individuálny študijný plán, aby s ňou mohla ostať doma a ospravedlňovať tak svoju nechotu zamestnať sa.

5. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom návrh zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po doplnenom dokazovaní mal za preukázané, že ako to bolo preukázané znaleckým posudkom v konaní o rozvod manželstva, maloletá J., sa identifikovala so svojou matkou, čo sekundárne viedlo k odmietaniu otca. O týchto skutočnostiach svedčí aj obsah elektronickej komunikácie medzi dcérou a povinným z vyživovacej povinnosti. Súd vyjadril názor, že tieto skutočnosti potvrdzujú, že zo strany navrhovateľky nedochádzalo k vytváraniu zdravého rodinného prostredia, keď sa matka snažila rozbiť vzťah medzi otcom a ich maloletými dcérami. Súd mal za to, že navrhovateľka si neplnila svoju povinnosť podieľať sa na finančnom zabezpečení svojej rodiny podľa svojich možností a schopností, nakoľko žiadnym spôsobom neprejavovala naozajstný záujem sa zamestnať a takto prispievať do spoločnej domácnosti. Súd neuveril tvrdeniam navrhovateľky, že sa nezamestnala z dôvodov, že sa starala o dcéru, ktorá je i ZŤP. V čase podania návrhu a až do rozvodu manželstva účastníkov konania maloletá trpela iba celiakiou. Súd mal za to, že táto jej diagnóza ju žiadnym spôsobom neobmedzovala, nakoľko v každej školskej jedálni sa v súčasnosti varí aj bezlepková strava. Súd si vyžiadal výpis zo zdravotnej dokumentácie od ošetrojúcej lekárky mal. S., z ktorého výpisu vyplýva, že S. je dieťa so závažnými autoimunitnými chorobami, vyžaduje si zvýšenú starostlivosť zo strany rodičov, bezpodmienečne prísnu bezlepkovú, bezlaktózovú a diabetickú diétu a bezstresové prostredie. Táto správa bola vyhotovená ošetrojúcou lekárkou až dňa 12.4.2024, teda už po rozvode rodičov. Komplexný posudok z ÚPSVaR v Y. bol vydaný dňa 25.11.2022, teda taktiež až v čase po rozvode manželstva. Na základe takto doplneného dokazovania súd uzavrel, že konanie navrhovateľky je v rozpore s dobrými mravmi, keď sa svojim konaním snažila resp. nesnažila prispievať na chod domácnosti a svojim konaním ovplyvňovala aj ich spoločné deti k vytváraniu negatívneho a odmietavého vzťahu k ich otcovi. Súd sa zaoberal aj tzv. „podnikateľkou činnosťou“ oprávnenej. Súd po návšteve webovej stránky P.I..G. zistil, že pod menom „W.“ oprávnená na tejto stránke inzerovala aj cez 1000 inzerátov a v súčasnosti ich má 476, teda mala príjem z tejto činnosti. Súd neuveril navrhovateľke, že predávala iba obnosené a už nepoužívané veci po deťoch, nakoľko také množstvo vecí žiadna rodina nemôže užívať. Súd si vyžiadal aj výpis z účtu navrhovateľky, ktorý je vedený v U. H., z ktorého zistil, že vykonávala nespočetné množstvo nákupov a predajov, čím si zabezpečovala príjem. Na otázku súdu, aby vysvetlila pohyb na účte, kde je uvádzaný internetový nákup, navrhovateľka uviedla, že sú to nákupy pre ich deti, nakoľko dnes sa už všetko kupuje cez internet. Túto jej odpoveď súd vyhodnotil ako nedôveryhodnú a to práve z toho dôvodu, že v niektorých dňoch, ako to vyplýva z účtu, vykonávala 3 aj 4 nákupy a zároveň následne boli pripísané na účet navrhovateľky peniaze za odpredaj. Z výpisu z účtu ďalej súd zistil, že za obdobie 46 mesiacov, teda za obdobie za ktoré žiada navrhovateľka manželské výživné bol kredit 161.500,- Eur, pričom príjem za 46 mesiacov na tomto účte bol 61.170,- Eur. Teda v tomto období bol priemerný mesačný príjem navrhovateľky 1.329,- Eur. Z účtu, ktorý je vedený na meno navrhovateľky vyplýva, že navrhovateľka preposielala peňažné prostriedky z podúčtu vedeného na dcéru na svoj účet.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie navrhovateľka z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1, písm. f), h) CSP a ust. § 62 ods. 1 CMP. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a povinného zaviazal prispievať na výživu navrhovateľky sumou vo výške 250 EUR mesačne od 15. augusta 2018 do 7. apríla 2022 a povinnosťou zaplatiť dlžné výživné za obdobie od 15. augusta 2018 do 7. apríla 2022 vo výške 10.937,50 EUR do 30 dní od právoplatnosti rozsudku k rukám navrhovateľky. V odvolaní ďalej uviedla, že v čase podania návrhu v tom čase ešte s manželom, žili oddelene. Po skončení predĺženej rodičovskej dovolenky v roku 2017, po tom, čo jej mal. dcéra S., T. XX. Z. XXXX, bola v roku 2014 uznaná ako osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, bola nezamestnaná, bez akéhokoľvek príjmu a manžel jej na výživu dobrovoľne neprispieval. Je nepochybné, že skutočnosti týkajúce sa rozvodu manželstva a najmä úpravy práv a povinností k mal. deťom účastníkov konania nemajú žiaden vzťah k predmetu konaniu o určenie manželského výživného. Konanie o rozvod manželstva skončilo rozsudkom zo dňa 31. marca 2022, v ktorom okrem výroku o rozvode manželstva súd schválil dohodu rodičov o úprave práv a povinností k mal. deťom na čas po rozvode a účastníci konania sa vzdali práva podať

odvolanie voči tomuto rozsudku. Z uvedeného vyplýva, že účastníci konania o rozvode manželstva sa dobrovoľne dohodli na všetkých skutočnostiach týkajúcich sa ich mal. detí. Navrhovateľka v konaní o rozvod manželstva podala námietky iba voči dvom ustanoveným znalcom, a to voči C.. L. H. pre pomer k účastníkom konania a ich právnym zástupcom a voči C.. N. Č., ktorá nemala v zozname znalcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky zapísané odvetvie Poradenská psychológia, na základe ktorého by mohla podať znalecký posudok v predmetnom konaní. Ako nepochybne vyplýva zo spisu o rozvode manželstva, ktorý súd pripojil k spisu o manželskom výživnom, uznesenia o ustanovení uvedených znalcov boli zrušené z dôvodov, ktoré navrhovateľka vo svojich námietkach uviedla. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku potrestal navrhovateľku za uplatňovanie opravných prostriedkov, ktorým, ako bolo uvedené, bolo vyhovené. Súd dospel vykonaným dokazovaním k nesprávnym skutkovým zisteniam, na základe ktorých (bod 20) uzavrel, že navrhovateľka sa nesnaží o vytváranie zdravého rodinného prostredia, keď sa snaží rozbiť vzťah medzi otcom - povinným a dcérami. Pri formulovaní tohto záveru mal súd (bod 19) vychádzať z elektronickej komunikácie medzi mal. J. a povinným a znaleckého posudku č. X/XXXX, znalkyne C.. G. Y., vypracovanom v konaní o rozvode manželstva. Avšak nechal bez povšimnutia tie závery znaleckého dokazovania, ktoré sa do uvedeného obrazu navrhovateľky nehodili, a to napríklad odpoveď znalkyne na otázku č. 6, čo je príčinou negatívneho vzťahu maloletých k niektorému z rodičov, kde uviedla, že prvotnou príčinou ochladnutia vzťahu k otcovi bola dlhodobá absencia kontaktu maloletých detí s otcom v dôsledku núdzového stavu. Rovnako ako aj odpoveď znalkyne na otázku č. 8, či názory detí na jedného z rodičov sú ich vlastné, alebo ide o interpretáciu názorov jedného z rodičov na druhého, kde uviedla, že keďže u detí absentuje v dôsledku lockdownu kontakt s otcom, všetko vnímajú cez prizmu matkinho pohľadu, ktorá je momentálne voči nemu negatívne naladená, čo sa môže diať aj bez jej vedomého pôsobenia na deti. Súd úplne odignoroval súvislosti s celosvetovou pandémiou Covid 19, ktorá výrazne ovplyvňovala život obyvateľov, rodinný život navrhovateľky nevynímajúc, a ktorá pokrývala väčšinu času trvania konania o rozvode manželstva a rovnako konania o určenie manželského výživného. Navrhovateľka v roku 2017 skončila predĺženú rodičovskú dovolenku z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia mal. S.. Pred tým, od roku 2008 bola na rodičovskej dovolenke s mal. J.. Je zrejmé, že po viac než 9 rokoch, kedy bola navrhovateľka mimo akýchkoľvek pracovnoprávných vzťahov, je prakticky nemožné nájsť okamžite primerané zamestnanie. Súd prvej inštancie síce skonštatoval, že navrhovateľka absolvovala 3 rekvalifikačné kurzy, a že sa na pojednávaní vyjadrila, že by jej vyhovovala práca z domu, avšak, ako už bolo vyššie uvedené, tieto skutočnosti nevyhodnotil v kontexte aktuálnej situácie navrhovateľky, ale uzavrel, že „...v dnešnej dobe je takýchto zamestnaní dostatok.“ (bod 20). Následne, v marci 2020, nastalo obdobie pandémie, školy zaviedli dištančné vzdelávanie a je nepochybné, že mal. deti vo veku X a XX rokov nebolo možné nechať doma samé bez rodičovského dohľadu, na rozdiel od presvedčenia súdu prvej inštancie a povinného, že za takejto situácie si mala oprávnená nájsť zamestnanie a pracovať. Súd prvej inštancie bagatelizoval závery posudku Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Y. zo dňa 11. júna 2014, z ktorých nepochybne vyplýva, že „Dieťa má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav vyžadujúci osobitnú starostlivosť pre zistené ochorenia. Rovnako súd bagatelizoval zdravotný stav mal. S. v súvislosti s predloženou zdravotnou dokumentáciou, z ktorej vyplýva, že v období od podania návrhu do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, teda za obdobie približne 43 mesiacov, bola mal. S. poskytnutá zdravotná starostlivosť zo strany jej ošetrojúcej lekárky celkovo 60 krát. Je nepochybné, že na uvedených lekárskech úkonoch sa dieťa vo veku X až XX rokov nezúčastnilo samo, ale sprevádzala ho matka - navrhovateľka. Na dokreslenie negatívneho obrazu navrhovateľky súd prvej inštancie uviedol (bod 26), že individuálny študijný plán mal. S., ktorý bol jedným z dôvodov, pre ktorý si navrhovateľka nemohla nájsť zamestnanie, bol vybavený na žiadosť navrhovateľky, bez odporúčaní lekárov, a to napriek tomu, že navrhovateľka predložila súdu, spolu so svojim podaním dňa 30. decembra 2021, klinický nález psychologičky V. Q. zo dňa 9. septembra 2021 s odporúčaním individuálneho študijného plánu a návrh X. C.-C. C. Z. C. F. C. zo dňa 26. októbra 2021 na zmenu formy vzdelávania. Vo vzťahu k predaju spoločného bytu účastníkov konania, o ktorom sa súd prvej inštancie zmieňuje v bode 27 je potrebné uviesť, že spoločný byt na G. H.Š. predali za sumu 200 000 €, ktoré si rozdelili tak ako to uviedol súd prvej inštancie, každý po 100 000 €. Uvedený byt bol v roku 2012 financovaný z predaja pôvodného bytu povinného a predaja bytu matky navrhovateľky, N.. D. Š., ktorá sa následne presťahovala do bytu na C. O., ktorý bol vo výlučnom vlastníctve navrhovateľky. Je pravda, a to navrhovateľka prezentovala v priebehu celého konania, že prostredníctvom portálu P.I..G. - bazár, ponúkala obnosené veci po deťoch a už nepoužívané veci z domácnosti. Rovnako uviedla (napr. na pojednávaní konanom dňa 18. marca 2023), že uvedeným spôsobom predávala veci patriace aj jej matke a sestre, čím, aj s takouto pomocou príbuzných, sa snažila o zlepšenie svojej finančnej situácie a jej mal. detí. Súd na základe dokazovania výpisom z účtu uzavrel bez toho, aby zisťoval pôvod a účel prostriedkov, že navrhovateľka

v priebehu 46 mesiacov mala príjem na tomto účte 61 170 €, a túto sumu vydelenú počtom uvedených mesiacov a dospel k záveru, že mesačný príjem navrhovateľky bol v uvedenom období v priemere 1 329 €. V uvedenom účte príjmu na účte boli napríklad aj platby povinného, ktoré platil ako výživné na mal. deti, manželské výživné na základe predbežnej vykonateľnosti rozsudku o manželskom výživnom, včítane jeho dobrovoľnej platby sumy 8 137 € uvedenej v bodoch 27 až 30 tohto odvolania. Ďalej súd do uvedeného súčtu zahrnul aj opakované platby z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Y., platby ktoré na účet navrhovateľky poukázali jej matka N.. D. Š. a jej sestra R. Š., ktoré takýmto spôsobom navrhovateľke finančne pomáhali, a rovnako ďalšie platby, ktorých pôvod súd nijako nezisťoval. Rovnako nesprávne vyhodnotil nákupy navrhovateľky cez internet, zobrazené v uvedenom výpise z účtu, ktoré po zdôvodnení navrhovateľkou, že sú to nákupy oblečenia pre deti. Je nepochybné, že v predmetnom konaní sa rozpor s dobrými mravmi nepreukázal. Rovnako tento rozpor s dobrými mravmi nepreukázalo ani tvrdenie o tom, že navrhovateľka rozbíja zdravé rodinné prostredie a rozbíja vzťah medzi otcom - povinným a dcérami, ktoré na jednej strane vyvrátilo vykonané znalecké dokazovanie v konaní o rozvoде manželstva, z ktorého vyplynulo, že to nebola navrhovateľka, ktorá primárne spôsobila odcudzenie mal. detí s otcom - povinným, a na druhej strane samotný výsledok konania o rozvoде, v ktorom sa účastníci dohodli na všetkých podstatných skutočnostiach týkajúcich sa mal. detí.

7. K podanému odvolaniu sa vyjadril povinný z výživného. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny. Vo svojom vyjadrení poukázal na to, že to bola navrhovateľka, kto podal návrh na rozvod manželstva. Zotrval na svojom presvedčení, že manželka využívaním opakovaných námietok zaujatosti voči znalcovi umelo predžbovala konanie o rozvod manželstva kvôli okolnostiam, ktoré boli pre ňu výhodné, akou je aj manželské výživné. Povinnému bol zo strany navrhovateľky dlhodobo znemožňovaný kontakt s deťmi. Navrhovateľka sabotovala všetky snahy o urovnanie vzťahov s dcérami, vyhýbala sa možnostiam mediácie, dlhodobo prejavovala voči povinnému nepriateľstvo aj pred deťmi. Obrana navrhovateľky, že kvôli ťažkému zdravotnému postihu dieťaťa objektívne nemohla pracovať neobstojí, keďže v rozhodnom čase mal. mala diagnózu celiakia, ktorá ju neobmedzovala v možnosti zaradiť sa do bežnej školskej dochádzky. Povinný má za to, že navrhovateľka sa účelovo vyhýbala snahe zamestnať sa a dosahovať príjem, žila z nelegálneho príjmu, z darov a podpory tretích osôb a takého správanie by nemalo požívať právnu ochranu.

8. Ďalšie vyjadrenia boli predložené účastníkmi konania, bez zmeny odvolacieho návrhu.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas § 362 ods. 1 CSP, oprávnenou osobou - účastníkom § 359 CSP, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné § 355 ods. 1 CSP, po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, nariadil pojednávanie podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že je dôvodný postup podľa § 388 zákona č. 160/ 2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) .

10. Podľa § 18 Zákona o rodine, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

11. Podľa § 19 Zákona o rodine, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

12. Podľa § 71 ods. 1 Zákona o rodine, manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť.

13. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

14. V konaní bolo preukázané a medzi účastníkmi nebolo sporné, že manželstvo účastníkov konania zaniklo právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva ku dňu 7.4.2022. Predmetom konania je teda návrh manželky na určenie manželského výživného za obdobie od podania návrhu, t.j. 15.8.2018 do 7.4.2022. Po tom, ako navrhovateľka podala návrh na rozvod manželstva, manželia krátko žili v spoločnej domácnosti, následne na základe vzájomnej dohody predali spoločný byt, peňažné prostriedky za predaj bytu si rozdelili a zabezpečili si každý vlastné bývanie. Počas tohto obdobia bol povinný z výživného zamestnaný na Q. U., Y. V., jeho zdrojom príjmu bol príjem zo zamestnania. Navrhovateľka ukončila predĺženú rodičovskú dovolenku v roku 2017. Súd vo svojom v poradí prvom rozsudku ustálil, že navrhovateľka v čase rozhodovania bola bez akéhokoľvek príjmu, finančne ju podporovali matka a jej sestra. Súd pri určení výšky výživného vychádzal z príjmu povinného vo výške 1.500 Eur mesačne, prihliadol na starostlivosť navrhovateľky o mal. deti a na výdavky, ktoré vyčíslila. Odvolací súd následne zrušil tento rozsudok a zaviazal súd zaoberať sa a vyhodnotiť prípadný rozpor s dobrými mravmi, ktorý povinný v konaní namietal. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie vyhodnotiť vážnosť zdravotného stavu mal. S., preveriť načasovanie individuálneho študijného plánu, okolnosti predaja spoločného bytu a rozdelenie financií, ako aj okolnosti predaja vecí na portáli P..I..G., ktorému sa navrhovateľka venuje. Súd po zrušení rozsudku doplnil dokazovanie a vec opätovne rozhodol. Tentokrát dospel k záveru, že priznanie manželského výživného je v rozpore s dobrými mravmi, pretože zo strany navrhovateľky nedochádzalo k vytváraniu zdravého rodinného prostredia, nakoľko neprejavovala naozajstný záujem sa zamestnať, nepreukázala, že si aktívne hľadala zamestnanie. Námietku o tom, že jej v tom bránili objektívne okolnosti, a to výkon starostlivosti o ťažko zdravotne postihnutú dcéru považoval za nedôvodnú, nakoľko diagnóza celiakia, ktorou v rozhodnom čase S. trpela ju nijako neobmedzovala v bežnom živote okrem diétného stravovania (bod 20.) Ďalší rozpor s dobrými mravmi súd videl v absencii snahy navrhovateľky prispievať na domácnosť a v negatívnom ovplyvňovaní detí k vytvoreniu odmietavého vzťahu k otcovi (bod 25.). Súd vyhodnotil, že navrhovateľka predajom vecí na inzertnom portáli P..I..G. dosahovala príjem (bod 31.).

15. Odvolací súd považoval v poradí druhý napadnutý rozsudok za predčasný a dokazovanie, ktoré vykonal súd po zrušení prvého rozhodnutia za nedostatočné pre prijatie záverov o potrebe zamietnutia návrhu pre rozpor s dobrými mravmi. Z uvedených dôvodov doplnil a zopakoval dokazovanie.

16. Na základe výzvy odvolacieho súdu navrhovateľka predložila dôkazy preukazujúce, že mal. S. v školskom roku 2018/2019 vymeškala v prvom polroku 124 a v druhom polroku 114 vyučovacích hodín. V prvom polroku 2019/2020 vymeškala 196 vyučovacích hodín. V marci 2020 vypukla pandémia COVID 19 a školy prešli na dištančné vyučovanie. V školskom roku 2020/2021 udelila základná škola súhlas s individuálnym vzdelávacím programom mal. S. s individuálnym výchovno-vzdelávacím programom na základe návrhu ku zmene formy vzdelávania X. C.-C. C. Z. C. Y. na základe individuálneho vzdelávacieho plánu, ktorý zahŕňal návrh na oslobodenie od povinnosti dochádzania do školy.

17. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni a mzdových listov vyplýva, že povinný z výživného mal v roku 2018 príjem 1.470 Eur, v roku 2019 1.527 Eur, v roku 2020 1.441 Eur, v roku 2021 2.025 Eur. Navrhovateľka bola vedená na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 11.9.2017. Nebola poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, ani rodičovského príspevku. V rozhodnom období bola poberateľkou prídavku na dve maloleté deti.

18. Povinný z výživného v konaní namietal rozpor priznania manželského výživného pre jeho rozpor s dobrými mravmi, ktorý videl v účelovosti konania navrhovateľky, ktorá sa účelovo vyhýbala možnosti zamestnať sa a dosahovať príjem pod zámienkou potreby celodennej starostlivosti o mal. S., ktorá v tom čase síce bola uznaná ako ťažko zdravotne postihnutá, avšak jej diagnóza celiakia ju neobmedzovala v riadnom plnení si školskej dochádzky. Rovnako tak rozpor s dobrými mravmi videl v účelovom postupe navrhovateľky v konaní o rozvod manželstva, v ktorom na základe ňou vznesených námietok došlo k výmene štyroch súdnych znalcov.

19. Dobré mravy sú právnou kategóriou majúcou pôvod v rímskom práve a predstavujúcou súkromnoprávnou hranicu toho, čo je dobré, správne, morálne či etické. Dobré mravy sú určitými morálnymi mantinelmi v správaní ľudí, nemajú zväčša písomnú podobu, ale sú vytvárané vo vedomí užšieho spoločenstva, ktoré správanie je možné akceptovať a ktoré správanie je neprijateľné pre spoločnosť. Každé správanie sa má riadiť určitými vzormi - písomnými či nepísanými, ktoré sa vytvárajú v priebehu integrácie ľudí do spoločnosti, sú akceptované a vytvárajú nepísané pravidlá,

pri ktorých porušení nenasleduje priama sankcia z hľadiska trestnoprávneho, či iného hľadiska, ale vo všeobecnosti a v spoločenskej rovine sa takéto správanie nepovažuje za vhodné, akceptovateľné, ktoré by vytváralo nejaký nárok voči ďalšej osobe postihnutej takýmto nemravným konaním (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/30/2018 zo dňa 30. 5. 2019).19. Právo na výživné od povinného (okrem práva maloletých detí na výživné) musí byť v súlade s dobrými mravmi. Vo všeobecnosti možno o dobrých mravoch hovoriť ako o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel (noriem) spoločnosti, všeobecne uznávaných a činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno preto označiť za činnosť proti dobrým mravom (contra bonus mores). Podľa judikatúry k citovanému ustanoveniu § 75 ods. 2 ZoR výživné nemožno priznať len v prípade, ak pre to existujú dôvody na strane oprávneného (tu navrhovateľky). Predpokladá sa teda také správanie oprávneného voči povinnému, ktoré spôsobí stratu práva priznať výživné. Dobré mravy sú nepísané pravidlá slušnosti, ľudskosti a tolerancie, poctivosti a dôvery. Zákon presne nešpecifikuje, kedy ide o rozpor s dobrými mravmi a kedy nie. Vyžaduje sa také správanie, ktoré svojou intenzitou a závažnými dôsledkami je možné objektívne posúdiť ako porušovanie dobrých mravov. Posúdenie toho či ide o porušenie dobrých mravov alebo nie je v konečnom dôsledku na rozhodnutí súdu. Súd musí vec z hľadiska dobrých mravov posudzovať konkrétne v každom individuálnom prípade v kontexte konania účastníkov a súslednosti ich úkonov v čase a mieste.

20. Z výpovedí oboch účastníkov konania na pojednávaní pred odvolacím súdom vyplynulo, že dôvodom rozpadu ich manželstva bola ich diametrálne odlišná predstava o výchove detí, čo postupne viedlo až k úplnému odcudzeniu sa a rozpadu ich vzťahu. Obidvaja účastníci uviedli, že si uvedomujú ich podiel na rozpade manželstva, a preto nie je možné tento rozvrat klásť za vinu navrhovateľke. Povinný z výživného v konaní namietal postoj navrhovateľky, ktorá už pred uzavretím manželstva nikde nepracovala a vyjadrovala svoje predstavy o tom, že rodinu má zabezpečiť manžel. Pred uzavretím manželstva vyjadroval pochybnosti, že dokáže zabezpečiť jej potreby tak, aby to zodpovedalo jej predstavám. Napriek tomu manželstvo s navrhovateľkou dobrovoľne uzavrel, súc si vedomý tohto jej postoja. V konaní o určenie manželského výživného jej vyčíta, že nikdy nepracovala. Táto výtka nie je namieste, keďže v čase uzavretia manželstva mu táto vlastnosť navrhovateľky neprekážala.

21. Účelovosť konania navrhovateľky vo vzťahu k nemožnosti pracovať z dôvodu starostlivosti o mal. S. bola vyvrátená správami zo školského zariadenia, ktoré potvrdilo vysoko nadpriemerný počet vymeškaných hodín v školskom roku 2018/2019 v počte 238 a prvom polroku 2019/2020 v počte 196 (priemerný počet vymeškaných hodín žiaka v šk. roku 2018/19 bol v počte 85 hodín zdroj: www.ssi.sk) Rozhodnutie o potrebe individuálneho vzdelávania a oslobodenie od povinnosti dochádzania do školy je okrem potvrdenia ošetrujúceho lekára založené na návrhu vypracovaného X. C.-C. C. Z. C. dňa 26.10.2021 (čl.686). Taktiež ošetrujúci klinický psychológ mal. S. potvrdil emočné ťažkosti mal. S. a mimoriadne vysoké skóre neurocity a odporučil už v šk. roku 2019/20 individuálny školský plán. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že mal. S. v rozhodnom čase okrem celiakie trpela aj psychickými problémami, ktoré mali zásadný vplyv na jej schopnosť riadne si plniť školskú dochádzku a jej individuálny študijný plán, o ktorom rozhodovalo vedenie školy bol podložený príslušnými odbornými správami. Záver súdu prvej inštancie o tom, že mal. S. mohla dochádzať do školy a plniť si dochádzku nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

22. Ďalším dôvodom pre rozpor s dobrými mravmi je tvrdená účelovosť v postupe navrhovateľky, ktorá podľa názoru povinného z výživného účelovo predlžovala konanie o rozvod manželstva podávaním zjavne bezdôvodných a opakovaných námietok zaujatosti proti znalcom, ktorí boli v konaní súdom ustanovení. Ako to vyplýva z obsahu pripojeného spisu, navrhovateľka namietala osobu prvého znalca, ktorú súd akceptoval a ustanovil iného znalca, u ktorého zas namietala nedostatok odbornej kvalifikácie. Aj tejto námietke súd vyhovel a ustanovil ďalšieho znalca, ktorý úkon odmietol vykonať. Za týchto okolností nie je možné na postupe navrhovateľky vzhliadnuť účelovosť tohto konania.

23. Pri ukončení spolužitia a rozpadu manželstva je bežné, že sa vo vzájomných vzťahoch objavuje istá miera nezhôd. Rozpor s dobrými mravmi musí byť doložený okolnosťami mimoriadnej povahy. Konaním manžela v rozpore s dobrými mravmi je napríklad porušenie manželskej vernosti, zanedbanie vzájomnej pomoci, nepodieľanie sa na uspokojovaní potrieb rodiny podľa svojich schopností alebo narušovanie zdravého rodinného prostredia. Vo všeobecnosti za také môže byť považované hrubé

správanie sa, či týranie manžela alebo dieťaťa, protispoločenská a protiprávna činnosť. Ďalším prípadom možného odopretia výživného v prípade rozporu s dobrými mravmi je prípad dobrovoľného a zámerného vzdania sa ekonomicky výhodnejšieho príjmu na strane oprávneného. Avšak ak na strane oprávneného zakotvenie podobného princípu absentuje, je namieste záver o súlade manželského výživného s dobrými mravmi. V konaní nebola preukázaná žiadna okolnosť, ktorá by objektívne svedčila o rozpore priznania manželského výživného s dobrými mravmi. Rozpad manželstva nie je možné pričítať na ťarchu navrhovateľke, nie je tak rovnako možné vzhľadom na objektívne okolnosti, ktoré jej bránili pracovať hovoriť o zámernom vyhýbaní sa práci a zámernom vzdaní sa príjmu. Na rozdiel od záveru súdu prvej inštancie, má odvolací súd za to, že okolnosti prípadu svedčia o tom, že priznanie manželského výživného je v súlade so zásadou dobrých mravov.

24. V poradí prvým rozsudkom súdu prvej inštancie bol návrh navrhovateľky v sume prevyšujúcej 250 Eur mesačne zamietnutý (výrok III.). Keďže tento výrok nadobudol právoplatnosť dňa 23.6.2021, predmetom konania je nárok na priznanie výživného vo výške 250 Eur mesačne.

25. Podľa §18 Zákona o rodine, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach, rovnako tak majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť v rozsahu, aby ich životná úroveň bola v zásade rovnaká (§ 71, ods. 1 Zákona o rodine). Touto zásadou sa riadia súdy pri rozhodovaní o výživnom medzi manželmi. O uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Schopnosť zabezpečovať svoje potreby sa môže medzi manželmi líšiť. Zmyslom a účelom výživného medzi manželmi je tento rozdiel odstrániť, resp. ho zmierniť tak, aby hmotná a kultúrna úroveň manželov bola zásadne rovnaká. Výživné medzi manželmi tak nastupuje už za situácie, kedy jeden manžel je síce schopný uspokojovať svoje potreby, avšak v nižšej miere než druhý manžel. Nie je nevyhnutné, aby jeden manžel bol odkázaný výživou na manžela druhého. Priznanie manželského výživného prichádza do úvahy už za situácie, kedy jeden manžel síce dokáže uspokojovať svoje potreby, ale v nižšej miere než druhý manžel. Výživné medzi manželmi „plní určitú "dorovňavaciu" funkciu v prípade, že by životný štandard jedného z manželov bol zreteľne odlišný (Uznesenie Ústavného súdu ČR zo dňa 31. 10. 2016 sp. zn. I. ÚS 2822/16). Pre úpravu výšky výživného medzi manželmi sa použijú všeobecné zákonné kritériá pre určenie výšky výživného. U oprávneného sa zohľadnia jeho odôvodnené potreby, u povinného jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery.

26. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v rozhodnom období bol manžel zamestnaný a dosahoval stabilný príjem zo zamestnania, ktorý sa pohyboval v rozmedzí od 1.400 Eur do 2.000 Eur (vid' bližšie bod 16. odôvodnenia). Manželka nepracovala, bola evidovaná na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie. Ako odvolací súd v bode 19. odôvodnenia uzavrel, dôvod pre ktorý nepracovala nebol účelový, ale bola ním potreba zabezpečenia osobnej starostlivosti a domáce vzdelávanie mal. S., ktorá bola často chorá, neskôr v období pandémie COVID-19 obe dcéry absolvovali vzdelávanie dištančnou formou a potom mal. S. študovala na základe individuálneho študijného plánu schváleného školou v domácom prostredí.

27. Odvolací súd neuveril tvrdeniam navrhovateľky o tom, že nedosahovala žiaden príjem. Vychádzajúc z výpisu z jej účtu uzavrel, že platby, ktoré prevádzala z účtu jej dcéry mal. J. (v rozhodnom období vo výške 5.240 Eur) neboli vrátením peňazí krstnému otcovi ako to tvrdila na pojednávaní pred odvolacím súdom, ale v skutočnosti šlo o príjem z predaja na inzertnom portáli P.I.G.. Takýmto spôsobom si zabezpečila príjem vo výške približne 113 Eur mesačne bez zohľadnenia výdavkov, ktoré s predajom mala. Titulom finančnej výpomoci na pokrytie bežných výdavkov zo strany jej poskytlí matka a sestra peňažné prostriedky vo výške 8.525 Eur (D. Š.) a vo výške 3.527,50 Eur (R. Š.). Tie jej za obdobie 46 mesiacov zabezpečili príjem 262 Eur mesačne, ktorý jej pomohol vykryť výdavky na zabezpečenie domácnosti. Peňažné prostriedky vo výške 100.000 Eur, ktoré jej boli poukázané na účet, navrhovateľka použila na zaplatenie kúpnej ceny za byt, v ktorom s deťmi býva. Z uvedeného je nesporné, že príjem navrhovateľky a odporcu v rozhodnom období bol rozdielny a nezodpovedal zásade rovnakej životnej úrovne. Na dorovnanie tejto životnej úrovne je suma 250 Eur mesačne, ktorú navrhuje priznať navrhovateľka primeraná a zodpovedajúca zákonným kritériám pre jej určenie.

28. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a zaviazal povinného z výživného na zaplatenie manželského výživného vo výške 250 Eur mesačne za obdobie od 15.8.2018 do 7.4.2022. Za toto obdobie povinnému vznikol dlh na výživnom vo výške 10.913,10 Eur (16 dní v mesiaci 08/2018 104,80 Eur, 43 mesiacov 10.750 Eur, 7 dní v mesiaci 04/2022 58,30

Eur). Keďže z dlžnej sumy došlo z jeho strany k úhrade výživného v celkovej výške 10.387,70 Eur, súd zaviazal povinného na úhradu rozdielu vo výške 525,40 Eur v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

29. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP v spojení s ust. § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nevzhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).